

Gra o przetrwanie

Temat:	Ludzie i Karpaty – zagrożona różnorodność gatunkowa zwierząt
Cel:	Zrozumienie, w jaki sposób człowiek wpływa na szanse przetrwania różnych gatunków zwierząt.
Treść:	W czasie gry dzieci reprezentują różne gatunki zwierząt, które próbują przetrwać mierząc się z zagrożeniami naturalnymi oraz zagrożeniami spowodowanymi działalnością człowieka. Poprzez zabawę dzieci powinny uświadomić sobie główne potrzeby życiowe zwierząt, a także różnice pomiędzy zagrożeniami naturalnymi oraz zagrożeniami spowodowanymi przez człowieka.
Wiek:	9–12 lat
Materiały:	Karty potrzeb życiowych zwierząt (karta pracy nr 1), karty zagrożeń naturalnych (karta pracy nr 2), karty zagrożeń spowodowanych przez człowieka (karta pracy nr 3) – ZANIECZYSZCZENIA (6 szt.), WYCINKA DRZEW (3 szt.), REGULACJA RZEK (4 szt.), POLOWANIA (3 szt.), RABUNEK GNIAZD (2 szt.), TURYSTYKA (4 szt.), karty gatunków (karta pracy nr 4).
Aranżacja sali:	Umożliwiająca pracę w grupach
Przedmiot:	Biologia

Instrukcja postępowania

1. Dzieci pracują w grupach liczących maksymalnie 4 osoby. W zależności od liczby grup przygotuj karty pracy, robiąc ich kopie. Dla jednej grupy zaleca się przygotowanie minimum 6 sztuk każdego rodzaju kart z potrzebami życiowymi (karta pracy nr 1) oraz minimum 6 sztuk każdego rodzaju kart z zagrożeniami naturalnymi (karta pracy nr 2). Jeśli zdecydujesz się na użycie większej liczby kart, należy przygotować taką samą liczbę kart z każdego z 6 typów kart – WODA, SCHRONIENIE, POŻYWIENIE, DRAPIEŹNIK, SUSZA i GŁÓD. Sugerowana liczba kart z zagrożeniami jest podana w *Materiałach*. Zaleca się przygotowanie kopii kart na grubszym papierze lub ich zaalaminowanie. Dla każdego ucznia skopiuj kartę pracy nr 4. Młodszy uczniowie mogą również mieć w grupie tabelę (do znalezienia w części *Rozwiązanie*). Pomoże im to w określeniu zagrożeń dla poszczególnych gatunków.
2. Na początku gry każdy uczeń otrzymuje/wyciąga kartę zwierzęcia, które będzie reprezentował. Każdy uczeń w grupie otrzyma 3 karty – WODA, SCHRONIENIE i POŻYWIENIE. Pozostałe karty – WODA, SCHRONIENIE, POŻYWIENIE, DRAPIEŹNIK, SUSZA i GŁÓD – należy umieścić na stosie.
3. Dzieci stopniowo dobierają kolejne karty ze stosu (jak podczas gry w karty). Zatrzymują tylko karty WODA, SCHRONIENIE i POŻYWIENIE. Przykładowo, jeśli dziecko wylosuje kartę SUSZA, powinno zwrócić jedną kartę WODA z powrotem na stos. Jeśli wylosuje GŁÓD, musi zwrócić kartę POŻYWIENIE, a gdy wylosuje DRAPIEŹNIK, musi odłożyć kartę SCHRONIENIE.
4. Jeśli uczeń nie ma jednej z wymaganych kart, zostaje wykluczony z gry (zwierzę nie przetrwało naturalnych zagrożeń) i odkłada swoje karty na stos (mieszając je).
5. Po kilku rundach dodaj do stosu karty z zagrożeniami ze strony człowieka. Gra toczy się dalej. Jeśli dziecko wylosuje jedną z tych kart, uczniowie muszą wspólnie zdecydować, czy wylosowane zagrożenie jest realnym niebezpieczeństwem dla danego gatunku zwierząt reprezentowanego przez to dziecko (aby pomóc w podjęciu decyzji, nauczyciel może skorzystać z tabeli umieszczonej poniżej w części *Rozwiązanie*). Jeśli decyzja brzmi „tak”, dziecko odpada z gry (zwierzę nie mogło przetrwać zagrożenia ze strony człowieka) i odkłada swoje karty na stos (mieszając je). Jeśli odpowiedź brzmi „nie”, może kontynuować grę i odkłada kartę z powrotem na stos (w następnej rundzie dobiera kolejną kartę).
6. Na koniec gry przeanalizuj z uczniami rozwiązania – jakie czynniki/działania zagrażają życiu poszczególnych gatunków zwierząt? Porozmawiajcie o różnicach między zagrożeniami naturalnymi (susza, brak pożywienia, drapieżniki, powódzie itp.), a tymi które powstają w wyniku działalności człowieka.

Gatunki	Zagrożenia
Puszczyk uralski	wycinka drzew, turystyka
Łunica czerwona	regulacja rzek, zanieczyszczenia
Bóbr europejski	regulacja rzek, zanieczyszczenia
Zimorodek	regulacja rzek, zanieczyszczenia
Przepiórka	zanieczyszczenia, polowania
Sokół wędrowny	rabunek gniazd, zanieczyszczenia, turystyka
Gąsiorek	zanieczyszczenia
Cietrzew	turystyka, polowania
Salamandra plamista	zanieczyszczenia, wycinka drzew
Wilk szary	wycinka drzew, turystyka, zanieczyszczenia, polowania